

široem polj. Travniki so bili kakor v mrtvili. Otava je venela od dne do dne, prav tako koroza in krompir. Tudi drugi pridelki niso mogli rasti. Malo je bilo gospodarjev, ki so vročo in izsušeno zemljo preorali in posejali ajdo in proso. Repe sejati ni bilo mogoče. In baš repa je tako važen člen našega gospodarstva. Vprašanje je, če bo želja sploh kaj. In k tem skrbem se je pridružila še druga skrb. Radi premalo množine sena se je začela resna skrb dotikati tudi vprašanja živinoreje. Kmetovalci so upali na drugo in tretjo košnjo, toda žal, ti upi so bili le želje, do izpolnitve je pa še daleč. Dež, če bi padal še v taki množini, bi bil že prepozen za rast trave. Odkod torej naj pride sedaj kritje za davek, za življenje, za obutev in obleko? Prisilna prodaja živine radi premalo krme bo udarila našega kmeta najbolj. In to je najobčutljivejši del našega narodnega gospodarstva. In s temi dejstvi bo morala računati državna oblast. Nujno bi bilo, da bi si kmetijski strokovnjaki ogledali naše kmetijsko stanje in ukrenili vse potrebno še pred prihodom zime, kajti eksistenca marsikaterega kmeta je resno ogrožena glede prehrane ljudi in živine. Vsekakor se mora ublažiti strogo izterjevanje davkov. Ljudstvo je brez denarja. Kje naj vzamejo ljudje denar? To vprašanje se trga iz dneva v dan in vsak dan huje. Vsekakor je rešitev tega problema nujen in priti mora, sicer stojimo v nevarnosti v prehrani prebivalstva in tudi živine v bližnji zimi. — Opazovalec.

V narodnem oziru značilna beležka.

V Limbušu pri Mariboru je posedala pred desetletji nemška rodbina Hofrichter lep vinograd z gospodarskim in stanovanjskim poslopjem. Hofrichterji so bili na glasu kot dobri ljudje in je bil en član te rodbine v Slovenjgradcu notar.

V nekdanjem Hofrichterjevem vinogradu je precej velika zidana prešnica. Na treh stenah prešnice so še do danes dobro ohranjeni napisi na steno, in sicer v nemškem, latinskem in v

slovenskem jeziku. Napisi, in to nemški, posebno pa še latinski, tvorijo nekako družinsko kroniko. Pisali so na steno posamezni gospodarji, kadar so obhajali v družini kake obletnice.

Nemških napisov je na teh stenah 22, trije so latinski in 7 slovenskih.

Napis pri vходу v prešnico pove, da je bila pozidana leta 1847 in prenovljena 1876. Letnice pod napisi, ki se našajo na njih vsebino, so: 1781, 1774 do 1843 (70 letnica lastnika), 1839, 1847 do 1867.

Nemških in latinskih napisov ne bomo navajali, pač pa bodo zanimali našo kmečko javnost slovenski, katere je beležila povsem nemška rodbina na steno pod nemške in med latinske, ter se glasijo: Kak po dnevi noč, tak po

smehi pride joč. Jej doma, kar maš, indi pa, kaj dobiš. Kak si si postlal, tak boš spal. Dobro volje mošnje kolje. Mladost je norost, starost je žalost. Lehko je vrezati, ali težko je zoračiti. Ker dosti guči, mora znat', ali pa dosta lagat!

Res čudno, da v predvojni dobi nemške in nemškutarske zagrizenosti slovenskih napisov niso prebelili, ampak so ostali lepo in nepokvarjeno ohranjeni z nemškimi in latinskimi tovariši do danes.

Današnja lastnica prešnice in Hofrichterjevega vinograda je dobra ter gostoljubna Slovenka in je podedovala vinograd s poslopji kot nagrado za zvesto in dolgoletno službo pri Hofrichterjih.

Društvo kmečkih fantov in deklet.

Vzniklo je iz bivše kmetijske stranke kot prosvetna ustanova, ki naj širi načela te stranke med ljudstvom, zlasti med mladino. Duha je istega ko njegova mati: naprednjaškega, svobodomiselnega, liberalnega. Ta duh je tuj našemu kmetškemu ljudstvu; saj je naš kmet globoko veren, krščanski ne samo v čuvstvu, marveč tudi v dejanju. To je razlog, da se društvo ni moglo zakoreniniti v ljudstvu, kakor so to želeli njegovi duševni očeti. Zato so ga od zgoraj tiščali med ljudi. Ko so absolutistični režimi vezali noge in roke naši prosvetni organizaciji, da se ni mogla ne makniti ne gibati, in ko so naposled kolovodje bivše kmetijske stranke zavili vrat naši prosvetni organizaciji, so menili, da bo šlo Dru-

štvu kmetških fantov in deklet žito v klasje.

Pa ni šlo! O tem smo zadnje dni prejeli dva dopisa iz kmetških vrst (prvi je od kmetškega mladeniča, drugi od kmetškega moža), ki nam poročata o težnjah in poskusih tega društva. V prvem dopisu se poudarja: »Pred poldrugim mesecem so tako zvalni naprednjaki ustanovili pri nas Društvo kmečkih fantov in deklet. To društvo ni pristno ter po bistvu ne odgovarja nazivu. Načeluje mu namreč klparski pomočnik, tajnikuje gospodična učiteljica, poleg učiteljic so članice tudi gospodične od pošte. Kaj neda pristno kmečko društvo?! To je zloraba kmečkega imena. Namen je prozoren. Mi pa kmečke mladine ne damo! Mi ji nudimo pravo kmetško izobrazbo ter v njej gojimo pristnega slovensko-kmečkega duha. Morda hočejo z našo prosvetno organizacijo konkurirati. Sprejmamo boj, ki nam ga nudijo. Zmagali pa bomo mi!«

Kmečki mož, ki je izšel iz naše prosvetne organizacije, pa med drugim piše: »Iz vrst Društva kmečkih fantov in deklet ali njegovega duševnega ozadja

Na vsem svetu
Je 35 milijonov telefon-skih priključitev.

Navadna muha
Ima v svojem očesu več nego 4000 leč.

Od osmih zakonov,
ki se sklenejo na Angleškem, pride sigurno v enem primeru do ločitve.

Od enega milijona novorojenčkov
Je eden pritikavec. Pritikavci so navadno potomci normalno rasilih staršev.

Kako se je razmnožil
ter razmahnil na svetu poštni promet, je razvidno iz primerjave med poštnimi razmerami nekdanj in danes. Na Angleškem je došla pošta leta 1849

nim drevjem so se preskrbeli lovci s kurivom, kolikor so ga zmogle sani. Celih pet dni je tiral indijanski kašipot svoje pse preko gladke snežene skorje. Šesti dan krog poldne je postal v dolini, pokazal na sled v snegu in zaklical: »Ageter! Ageter! Ageter!«

Lovca sta zagledala ostro sled kopit, ki so bila večja nego od severnega jelena. Takoj so postavili šotor in odpregli pse.

Indijanec je stopal s psi naprej, Gruber in Lavisian sta mu sledila naglo, a se ni pod njima udiral zmrznjeni sneg. Po kratki hoji je dvignil vodja roko in kriknil ponovno: »Ageter!« ter spustil istočasno pse.

Nekaj sto metrov dalje nižje v kotanji se je premikalo precejšnje krdele postavnih, črnih živali, ki so bile precej podobne grbastemu bivolcu.

Bizami voli so se obrnili proti psom in so bili kmalu obkroženi. Ko se je približal Nemec, je zagledal šest starih bikov, ki so kazali napadalcem med grozečim godrnjanjem roge. Čeravno je bil ta pogled za lovca izpolnitev večletnega hrepenenja, krona dolgotrajnih sani, je vendarle

obstal pred temi krotkimi živali, saj si niso znale pomoči niti s pobegom.

»Uboj!« je zaklical. »Kakor bi streljal na nedolžne ovce!«

Orjaški Amerikanec je pribrzel in kričal: »Hitro! Rabimo sveže meso in jaz hočem imeti kože!«

Biki so podlegli dobro pomerjenim strelom. Med tem ko sta odhitela Indijanec in Amerikanec nazaj v taborišče po sani, je preiskal Nemec živali, katerih se ni mogel nagledati. Največji samec je bil komaj eno tretjino tolik kakor njegov skoraj iztrebljeni bivolski tovariš v Yellowstone parku. Bil je rjavo-črne barve. Glava je bila široka, ostro obrezana, oči majhne, roga pri korenini debela, ploščnata, položena po glavi, zgubljala sta se za očmi in se krivuljila na spredaj v ostrino. Kakor severno-ameriški bizon ima tudi bizam-vol kratke, nerodne, z zelo dolgimi dlakami pokrite ude in majhne, trde parklje z gostimi dlakami.

Po dva bika so naložili na ene sani in so na ta način odpeljali celi plen v taborišče. Koža je šla za izurjene roke naglo s telesa. Izbrane kose

je izšel grd napad v časopisju na našega g. župnika, ki je svaril vernike, naj se ne udeležijo tekme žanjic, prirejene na nedeljo od tega društva. Društvo, ki je dosedaj bilo na papirju ter se udeležuje v gostilni, je stopilo pred svet z napadom na dušnega pastirja. Tako je pokazalo, na kateri podlagi je zasnovano. To ni prava podlaga. Zato mladina takega društva noče, še tisti, ki so vanj bili zapeljani, mu obračajo hrbet. S popivanjem in plesanjem po gostilnah se mladine ne vzgaja. Pravo izobrazbo vam nudi naše krščansko, k novemu življenju obujeno prosvetno društvo. Samo v njem je mesta naši mladini!

Fantje jareninske dekanije! V nedeljo, dne 18. avgusta je naš fantovski praznik! Iz vseh župnij bomo pihili v Jarenino, da tam položimo nove temelje verskemu in prosvetnemu udejstvovanju. Okrog sv. Evharistije se bomo združili v zavesti, da nas le evharistični Kralj more vzgati za čednost in krepost. — Ob 9 h zbirališče pri Sparlovem križu, od koder gremo ob 9.15 v cerkev. Pridigo in sv. mašo bo imel mil. g. stolni kanonik dr. Ivan Žagar. Na slavnostnem zborovanju bosta govorila akademik Matej Poštovan in Mirko Geratič, ter zastopniki posameznih župnij.

St. Peter pri Mariboru. Prvo nedeljo v septembru bo občni zbor prosvetnega društva »Skala«, in sicer po rani službi božji v samostanski šoli. Popoldne istega dne pa bomo zopetno vzpostavitev društva proslavili tudi na zunaj z velikim prosvetnim zborovanjem, na kar že sedaj opozarjamo vse šentpeterčane. Ta dan naj bo praznik krščanske prosvete, obenem pa bomo pokazali, da smo šentpeterčani ostali, kakršni smo bili in da nas vse nasilje in hudobija maloštevilnih priganjačev zadnjih let ni niti za najmanj oddaljilo od naših krščanskih načel!

K proslavi 10 letnice Katoliškega doma v Ljutomeru. Na vseh področjih človeškega delovanja je tako, da potomci žanjejo in uživajo sadove svojih prednikov. Tudi na prosvetnem polju je tako. Ako bo Ljutomer praznoval 8. septembra desetletnico Katoliškega doma, ta

proslava ne bo samo jubilej desetletnega prosvetnega dela, ker isto sega že 25 let nazaj. Naši predniki so sejali, mi smo želi samo sadove. Sejmo in delajmo še mi, da bodo naši potomci imeli kaj žeti. Z desetletnico Katoliškega doma obhaja Ljutomer 35 letni jubilej prosvetnega dela in radi tega naj bo 8. september veličastna manifestacija spomina dela naših prednikov z obljubo, da jim hočemo biti za bodoče vredni nasledniki!

Fantovski praznik za celjsko dekanijo bo v nedeljo, 18. avgusta pri Sv. Ani na Teharjih. V soboto zvečer bo daleč po Savinjski dolini zažarela cerkev sv. Ane ob kresu, ki ga zažgo teharski fantje v pozdrav tovarišem, ki bodo v nedeljo prišli na Teharje. V nedeljo ob 8.30 se zbirajo v teharski cerkvi. Ob 9 grede z godbo in fantovskimi praperi k Sv. Ani. Tam bo ob 9.30 slovesno sv. opravilo za fante. Po službi božji godba in petje, zastopniki posameznih župnij pozdravijo versko zborovanje, fantom bo govoril akademik Ciril Žebot. Naš fantovski praznik bo javna izpoved vere in navdušenja za Boga in Cerkev! V nedeljo pokažimo svojo fantovsko skupnost! Vršiček rožmarina na prsih nam boji znamenje poguma in požrtvovalne dejavnosti. Po presv. Rešnjem Telesu in veselem sodelovanju s Katoliško akcijo naj nam v mladih dušah zaživi novo življenje!

Sv. Jurij v Slovenskih goricah. Naša župnija bo imela 15. avgusta dan farne skupnosti s cerkvenim in izven-cerkvenim programom. Na praznik ob 10 h slovesna sv. maša z govorom o farni skupnosti. Ob 19 h bodo govorili ob cerkvi in petje, nato pa slavnostna uprizoritev »Slehernika« na prostem. Na vprizoritev opozarjamo vse, ker bo globoko doživljeno za vso faro in presenečenje za tujce. Saj še »Slehernika« nikjer blizu niso igrali na prostem. Prireditelj na prostem pa nadkriljuje vsako še tako dobro prireditev v dvorani. Pri Sv. Juriju se bo ta misterij gotovo posrečil, ker je zanj prostor pri cerkvi kakor nalašč. Smrt bo prišla kar s pokopališča. Glas božji bo govoril iz zvonika. Prireditelj mora biti v vsakem oziru na višini. Prosimo zato udeležence, da se v vsakem pogledu pokoravajo rediteljem, da bodo potem vsi lahko vse videli in vse slišali. Vsa župnija se bo na večer 15. avgusta zbrala

k tej farni proslavi. O tem ne dvomimo, da bo v primeru lepega vremena ves prostor poln. Tudi iz drugih fara so že najavili svoj obisk. Ta večer bo lepa, globoka verska slovesnost, pridiga za vse. Načelo pa je in mora biti: Odprto srce in dobra volja! Prireditelj bo tem bolj mogočna, čim bolj bodo pomagali z discipliniranostjo gledalci. 15. avgusta vsi k Sv. Juriju!

Sv. Boltenk pri Središču. V nedeljo, 4. avgusta se je vršil v prostorih Kmetijske hranilnice in posojilnice občni zbor Kat. prosvetnega društva. Z zanimanjem so poslušali zborovalci poročilo g. župnika kot predsednika društva, kako in zakaj je prišlo do razpusta prosvetnih društev, kdo je bil povzročitelj tega, in iz kakih razlogov je banska uprava dravske banovine razpustila obe prosvetni zvezi in s tem tudi vsa katoliška prosvetna društva, ki so bila tam včlanjena. A njemu, ki je naša prosvetna društva nazaj vzpostavil, je naše članstvo z burnim ploskanjem klicalo »Živijo!« »Živijo dr. Anton Korošec!« Pa saj je tudi bil zaslužil to, ker je vedno in povsod delal le za procvit in napredek prosvete. K zaključku obč. zbora pa je predsednik KA g. Peter Čresnik spregovoril našemu članstvu krasno besedo, da naj fantje in dekleta poglobijo svoje delo v duhu KA, z mesečnimi obhajili. Predsednik društva je zaključil občni zbor z željo, da naj bi naše članstvo ostalo zvesto načelom, na katerih deluje prosvetno društvo.

St. Ilj pri Velenju. Tukajšnji deški Marijir vrtec priredi 18. avgusta ob treh pravilicno igro »Palček Potepa«. Če hočete spoznati zanimivo življenje v skrivnostnem kraljestvu palčkov, kjer vlada kralj Zlatoper, pridite! Palčkorenjaki vljudo vabijo!

Gornji grad. V nedeljo, 18. avgusta po večernicah priredi Slov. kat. izobraževalno društvo v St. Janžu pri Velenju pod vodstvom svojega župnika pevski koncert z bogatim sporedom. Izvajalo se bo 17 umetnih in narodnih pesmi v moškem in mešanem zboru. Pridite vsi prijatelji lepe slovenske pesmi zlasti pevke in pevci, da vsaj za nekaj trenutkov pozabimo na trpko nesoglasje v življenju! Na veselo svidenje!

Bočna. Isti dan, kakor v Gornjem gradu, bo

so shranili. Pečeno meso je teknilo sladko in je zapuščalo po ustih okus po mošusu.

»Sedaj pa nad teleta, Amerikanec«, je zaklical Gruber, »in potem se vrneva nazaj v park.«

»Ne govorim rad s tem rdečkarjem«, je odgovoril Lavison. »Obnašal se bo ravno tako kakor vsi drugi njegove polti. Še ni gotovo, če naju sploh ne bo zapustil kar tukaj. Daleč je od svojega plemena in nima pri sebi ničesar drugega kakor stari kres na kamen.«

Amerikanec je zapovedal Indijancu, naj ga skrbno posluša. Začel je lomiti nekako čudno zmes indijanščine, iz katere je čul Nemec samo večkrat ponovljeno besedo »Ageter nechila«, kar pomenja male bizam-voleke.

Vodja je strmel v govornika, a je bilo kaj videti, da ga razume, kaj da hoče. Zmajal je z glavo in pogledal boječe ter presenečeno Nemca. Počasi je vstal, pogledal proti severu, dvignil roko in obstal mirno liki kip. Začel je zlagati na svoje sani odeje ter pasti. Njegovi psi so še bili napreženi.

»Jackoway ditchen hula«, je rekel in pokazal proti jugu.

»Jackoway ditchen hula«, je ponovil Amerikanec. »Prokleti Indijanec pravi: Žena nima drv. Zapustiti naju hoče. Kaz praviš k temu? Njegova žena nima kuriva in mi smo oddaljeni le dobra dva dni od Ledenega morja! Franc, prokleti pogan se ne sme vrniti!«

Povsem hladnokrvno je navil lovec petelina na puški. Divjak, ki je spregledal napadalen namen, ni niti trenil z očesom. Pomolel je Amerikanecu prsa in je hotel s tem obnašanjem dokazati, da ni sin bojazljivega plemena.

»Sveta nebesa, Lavisan, vendar ne boš ustrelil rdečkarja!« je kričnil Gruber in zbil tovarišu naperjeno puško kvišku.

»Zakaj ne, bi rad vedel?« je vprašal Amerikanec, kakor da bi razmišljal o usodi divje zverine. »Prepričan sem, da bo predla nama slaba, če mu dovolim umik.«

»Pusti ga,« ga je miril Nemec. »Midva sva že v pravi pokrajini. Imava pse in sveže meso. Sama bova vlovila teleta in dosegla jezero morda prej nego on.«

»Morda,« je godel Lavison.

(Dalje sledi.)

83 milijonov pisem in do lani se je dvignilo število pisemskih pošilk na šest in trideset milijarde.

Izumili so

nov stroj, s katerim je mogoče v teku ene ure ubiti 3600 jajc. To sicer še ni nobena umetnost, ker to zmora tudi človek, vendar pa ta stroj loči v tem času tudi rumenjake od beljaka.

Skoraj 50 odstotkov

angleškega prebivalstva so zakrknjeni samci in etare device.

Po zadnjem

ljudskem štetju v Londonu so ugotovili, da je bilo tam 16 mladcev pod 20 letom, ki so že bili vdovci, devet drugih pa je bilo že ločenih.